

VERHALEN OVER DUURZAME VOEDING

Cap Famille vzw – Dienst Ecole des Devoirs

Om het thema Duurzame Voeding aan te snijden bij een jong publiek, is wat creativiteit vereist. De vzw Cap Famille ging de uitdaging aan en vroeg kinderen tussen 6 en 12 jaar om verhalen te verzinnen over Duurzame Voeding.

Met dit project wil de dienst Ecole des Devoirs (Huiswerkschool) van de vzw Cap Famille:

- inzetten op de intellectuele ontwikkeling van de kinderen,
- de sociale emancipatie van de kinderen bevorderen,
- de creativiteit van de kinderen stimuleren,
- de zin voor burgerschap en participatie bevorderen,
- de kinderen laten nadenken over voeding.

CONTEXT

De vzw Cap Famille is gevestigd in een sociale wijk in de gemeente Sint-Pieters-Woluwe. Het hoofdoel is de ontwikkeling van een dynamisch gezinsbeleid stimuleren.

Cap Famille is opgesplitst in 3 polen:

- de dienst Ecole des Devoirs (huiswerkschool), geclassificeerd onder het EDD-decreet, erkend door de Franse Gemeenschap, gesubsidieerd door de ONE en de gemeente Sint-Pieters-Woluwe,
- de dienst Halte Accueil (kinderopvang), geclassificeerd onder het decreet "Petite Enfance",
- de dienst Centre de Vacances (vakantiecentrum), geclassificeerd onder het ATL-decreet (Atelier Temps Libre).

De vereniging heeft veel en zeer diverse projecten op haar naam staan. Door de grote belangstelling van de deelnemers voor het milieu laat de dienst Ecole des Devoirs dit aspect ook steeds meer aan bod komen in het activiteiten aanbod. Zo heeft het gemeentebestuur van Sint-Pieters-Woluwe de vzw een moestuinperceel gegeven in het Herendal, dat de kinderen sinds 2012 zelf bewerken.

Veel van de kinderen die in de Ecole des Devoirs worden opgevangen, kampen met leerstoornissen en hebben moeilijkheden met de Franse taal. De Ecole des Devoirs werkt samen met de bibliotheek Vogelzang om dit probleem aan te pakken, maar ook om de kinderen vertrouwd te maken met boeken en het imago van de bibliotheek en de bibliothecaris wat "af te stoffen".

De kinderen die naar de huiswerkschool komen, hebben veel verbeelding en blinken uit in creativiteit. Daarom stelde Cap Famille hen voor een sprookje te verzinnen rond het thema "duurzame voeding". De jongeren waren er meteen mee weg. En zo ging het avontuur van start...

De kinderen oefenen hun tekenkunst

EEN METHODISCHE AANZET

Verhalen verzinnen over duurzame voeding, samen met een jong publiek, vraagt wat bewustmaking en voorbereiding.

In een eerste fase organiseerde de vereniging bezoeken aan de bibliotheek Vogelzang, informatiesessies over het thema duurzame voeding en workshops over de structuur van een verhaal. De verhalen werden eerst mondeling verteld en daarna pas op papier gezet, er werden musea en tentoonstellingen over het milieu bezocht, er waren kookworkshops met fruit en groenten, er werden nieuwe kunsttechnieken aangeleerd...

De kinderen oefenen hun tekenkunst

De kinderen mochten hun handen uit de mouwen steken in de moestuin (planten, wieden, verpoten, zaaien, gieten, spitten, composteren...), het beste van zichzelf geven in de workshops in kleine groepjes, tekeningen maken bij de verhalen, als team en naargelang ieders vaardigheden. Hierbij leerden ze hun eigen talenten én beperkingen, en die van de anderen, kennen...

De kinderen leerden ook verschillende kunsttechnieken, om zelf hun verhalen te kunnen illustreren. Door brainstorming kwamen ideeën voor verhalen naar boven.

De kracht van het project ligt in de samenwerking met verschillende instanties, waardoor uit verschillende bronnen kennis kon worden geput. De leerlingen en hun begeleiders hebben hier enorm veel van opgestoken. De kinderen maakten kennis met beroepen als drukker, illustrator, graficus, verteller... Tot slot was er een bewustmaking en een denkoefening over de keuze van het thema van de verhalenbundel, over de samenwerking in groepjes, over de verantwoordelijkheid van elkeen voor de individuele opdrachten, over het gezamenlijke onderhoud van de moestuin...

REALISATIES

Bij aanvang van het project was het de bedoeling dat één verhaal zou worden gemaakt. Door de werkmethode, die inhoudt dat men uitgaat van wat de kinderen aanbrengen en van hun verbeelding, is dit project uitgegroeid tot een bundel van vier verhalen: "Les super Bio-Héros sauvent la planète. L'Alimentation Durable... ça conte!"

Voor elk van de vier verhalen werd een verschillende techniek gebruikt, en elk verhaal heeft een eigen boodschap:

- "Sylvie et la crêpe à la tomate"
- "Cri-cri et l'assiette magique"
- "Isabelle et le yaourt aux fruits de la passion"
- "Siouper maïs contre les insect'pesticides"

Omslag van de verhalenbundel

De bundel werd voorgesteld en de kinderen mochten de verhalen vertellen ter gelegenheid van een feestelijke presentatie waarop hun familie en vrienden waren uitgenodigd. De verhalen werden ook voorgesteld aan de burgemeester van Sint-Pieters-Woluwe. Daarnaast kreeg de bundel de nodige aandacht in de bibliotheken en in de huiswerkscholen van Brussel.

Gedurende het project liepen de kinderen over van enthousiasme. Ze wilden zelfs een nieuwe uitgeverij uit de grond stampen! Aangezien dit plan mooi aansloot bij het project van de verhalenbundel, werd het verder uitgewerkt. Zo ontstond de uitgeverij "Bio Solidar".

Maar de kinderen werkten niet alleen aan de verhalenbundel: ook in de moestuin was er werk aan de winkel. Aanvankelijk moest de vereniging het stellen met een lapje grond van 5 m². Op vraag van de kinderen diende Cap Famille een verzoek in voor een extra perceel van 5 m². Deze vraag werd gunstig onthaald, zodat de kinderen nu een moestuin van 10 m² tot hun beschikking hebben.

Feestelijke voorstelling van de verhalenbundel, op 14 juni 2013, in de Vriendschapswijk

EVALUATIE

Het project heeft de leerlingen heel wat bijgebracht, zoals voor een groep spreken, zich uitdrukken, zichzelf verbeteren tijdens het spreken, de angst voor het witte blad overwinnen. Ze leerden nieuwe vaardigheden en deden wetenschappelijke kennis op die ze in de praktijk konden omzetten.

Bovendien werden de jongeren zich bewust van het belang van delen, overleggen en samenwerken, met respect voor hun eigen grenzen en die van de anderen.

Daarnaast leerden ze nieuwe illustratietechnieken, kropen ze in de huid van echte kunstenaars en stelden ze zich open voor kunst.

Naast deze pedagogische en educatieve aspecten was er ook een bewustmaking voor het milieu en voor duurzame voeding.

Het resultaat van het project is dat de kinderen uiterst trots zijn op hun verhalenbundel. Het lijkt erop dat het project voor hen heel leerrijk was. Een dergelijk werk duurt zeer lang en kan langdradig worden. Maar met doorzettingsvermogen en moed haalde het team de eindstreep, en het resultaat mag er zijn.

Tekentechnieken met Philippe Brasseur

Werken in de moestuin

TIPS OM HETZELFDE TE DOEN

De kracht van dit project ligt in het feit dat de kinderen leerden wat doorzetten is, zelfs wanneer ze even ontmoedigd waren. Inspanning wordt altijd beloond.

Een dergelijk project trekken over een heel schooljaar lijkt veel te lang. Het is beter het te beperken tot drie maanden, aangezien kinderen ontmoedigd kunnen geraken als de resultaten te lang op zich laten wachten.

Bij de ontvangst van het afgewerkte product voldeed het resultaat niet aan de verwachtingen. Door de keuze van inbinden (gelijmde vierkante rug) is een stukje van elke pagina bedekt. De illustratrice was niet op de hoogte van dit technische aspect. Ze had hier dus geen rekening mee gehouden bij de opmaak. Bovendien had de graficus die hier een mouw aan had kunnen passen, de bestanden veel te laat gekregen om dit nog op te merken. Een deel van de afbeeldingen en de tekst is hierdoor verloren gegaan. Zorg dus voor een goede communicatie tussen de verschillende betrokkenen bij het project, vooral als het er zo veel zijn.

Voorstelling van het verhaal "Siouper Mais contre les insect'pesticides" in de vorm van een toneeltje, in de bibliotheek Vogelzang

HET VERVOLG

In september 2013 heeft de vzw contact opgenomen met de CEDD en de FFEDD, instanties van de Franse Gemeenschap, om het project voor te stellen en organisaties te vinden die een gelijkaardig project willen uitwerken. Het gaat immers niet zomaar om een verhalenbundel. Het gaat om de eerste verhalenbundel van uitgeverij "Bio Solidar".

De kinderen, en Cap Famille, zullen hun ervaringen graag delen met iedereen die dit wenst, hun contacten ter beschikking stellen, en een soort van "coaching" aanbieden.

ANEKNOTE

Tijdens het werk in de moestuin graven de kinderen graag wat in de aarde, op zoek naar insecten en "eitjes" van insecten. Ze laten hun verbeelding de vrije loop. Groenten worden in de ogen van de kinderen schaalvruchten en kwalen: "hé, wat voor een kwal is dit?". Dat is geen kwal, het is een biet!".

PROJECTBEHEERDER

- Vzw Cap Famille (Ecole des Devoirs), Pierre Vanderbieststraat 27b – 1150 Brussel
- Projectverantwoordelijke: Jamila Mohammad (Coördinatrice)
- Contact: 02 772 50 95, edd.capfamille@yahoo.fr

